

Številka: 341-3/2024/5

Datum: 12. 2. 2024

Ministrica za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Republike Slovenije izdaja, na podlagi drugega odstavka 42. člena Zakona o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št. 16/04, 120/06 – odl. US, 17/08, 46/14 – ZON-C, 31/18, 65/20, 97/20 – popr., 44/22 in 158/22), na vlogi Območnega združenja upravljavcev lovišč Zahodno visoko kraškega lovsko upravljavskega območja, Slovenska cesta 13, 5281 Spodnja Idrija, ki ga zastopa predsednik izvršilnega odbora Marjan Brus, v upravni zadevi izdaje dovoljenja za izredni poseg v populacijo divjega prašiča in navadnega jelena, naslednjo

ODLOČBO

1. Upravljavcem lovišč Gorica, Čepovan, Čaven, Lijak, Grgar, Most na Soči, Anhovo, Tmovski gozd, Vipava, Vojkovo, Jelenk, Hubelj in Kozje stena v Zahodno visoko kraškem lovsko upravljavskem območju (v nadaljnjem besedilu: ZVK LUO) se dovoli izredni poseg v populacijo divjega prašiča (*Sus scrofa* L.) v času izven, z Uredbo o določitvi divjadi in lovnih dob (Uradni list RS, št. 101/04 in 81/14; v nadaljnjem besedilu: Uredba) določene lovne dobe, in sicer za samice v tretjem življenjskem letu in starejše, to so svinje 2+, v obdobju od dneva vročitve te odločbe do 30. 6. 2024.
2. Poleg izrednega posega iz 1. točke izreka te odločbe se vsem upravljavcem lovišč v ZVK LUO dovoli izredni poseg v populacijo navadnega jelena (*Cervus elaphus* L.) v času izven, z Uredbo določene lovne dobe, in sicer za:
  - osebke obeh spolov v prvem življenjskem letu, to so teleta moškega in ženskega spola, v obdobju od dneva vročitve te odločbe do vključno 31. 3. 2024;
  - osebke obeh spolov v drugem življenjskem letu, to so lanščaki in junice, v obdobju od dneva vročitve te odločbe do vključno 30. 6. 2024.
3. Upravljavci morajo, v skladu z drugo točko prvega odstavka 21. člena Zakona o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št. 16/04, 120/06 – odl. US, 17/08, 46/14 – ZON-C, 31/18, 65/20, 97/20 – popr., 44/22 in 158/22; v nadaljnjem besedilu: ZDLov), izvajati odvzem vrste divji prašič in navadni jelen v skladu z načrti upravljanja z divjadjo.
4. Odstrel divjega prašiča in navadnega jelena naj se vrši na tistih območjih lovišč, kjer prihaja do škod oz. obstaja verjetnost, da bo do škod od teh vrst divjadi prišlo. Ob izvajanju izrednega posega je dovoljen samo individualni lov (čakanje ali zalaz). Izredni poseg lahko izvajajo samo člani upravljavcev lovišč.
5. Območno združenje upravljavcev lovišč ZVK LUO, Slovenska cesta 13, 5281 Spodnja Idrija (v nadaljnjem besedilu: vlagatelj) mora do dne 1. 8. 2024 Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (v nadaljnjem besedilu: MKGP) predložiti poročilo o učinkih izvajanja te odločbe. Poročilo mora vsebovati sledeče podatke:
  - naziv lovišča,

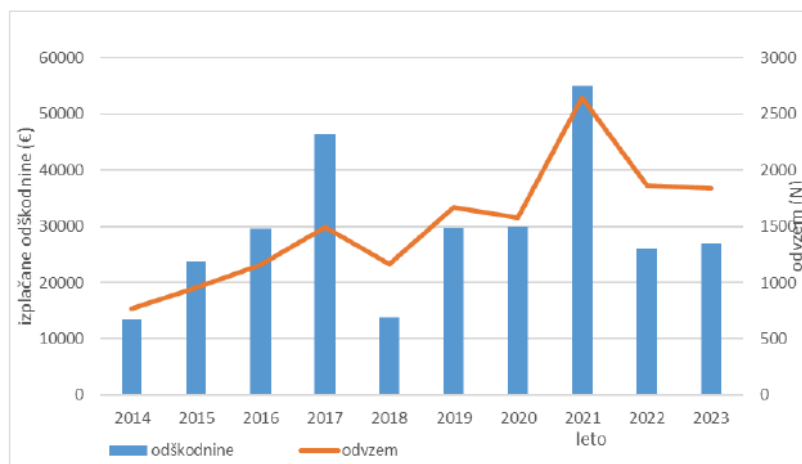
Za konec vlagatelj navaja, da jelenjad na samotnih domačijah popase celo rože na okenskih policah, ter da v sadovnjakih ni mogoče vzgojiti sadnega drevja brez močne zaščite pred jelenjadjo. Kmetje na območjih z nezaželeno prisotnostjo jelenjadjo v predelih Vipavske doline in Brdih pa tarnajo, da se jelenjad vztrajno širi med vinogradi in povzroča škodo. Zaradi navedenega vlagatelj meni, da bi izdaja dovoljenja pozitivno prispevala k dosegu ciljev gozdnogospodarskih in lovsko upravljavskih načrtov, torej k usklajenosti odnosa gozd – divjad in posledično manjšo poškodovanost gozdov, manjšo popašenost travinja in manjšo ogroženost sadovnjakov in vinogradov na območju nezaželene prisotnosti jelenjadi.

MKGP je z dopisom št. 341-3/2024/2 z dne 3. 1. 2024 prosilo Zavod za gozdove Slovenije (v nadaljnjem besedilu: ZGS), da poda strokovno mnenje glede izrednega posega v populacijo divjega prašiča in navadnega jelena na območju ZVK LUO.

Dne 19. 1. 2024 je MKGP prejelo strokovno mnenje ZGS št. 3410-2/2024-2 z dne 10. 1. 2024, v katerem ZGS, glede izrednega posega v populacijo divjega prašiča, predlaga, da se loviščem dovoli izredni poseg v populacijo divjega prašiča v času izven, z uredbo določene lovne dobe kategorije svinje. Po strokovnem mnenju ZGS naj omenjeni izredni poseg opravljajo vsi člani upravljavke lovišča, ki imajo veljavno lovsko izkaznico. V času izrednega posega naj bo dovoljen samo individualni lov (čakanje in zalaz), pogoni in pritiski pa naj ne bodo dovoljeni, ob izvajanju lova pa naj se upoštevajo določila Etičnega kodeksa.

V obrazložitvi ZGS navaja, da so dne 4. 1. 2024 od MKGP prejeli poziv za strokovno mnenje glede izrednega posega v populacijo divjega prašiča na območju lovišč ZVK LUO, ki mu je bila priložena vloga vlagatelja. V vlogi vlagatelj zaproša za podaljšanje lovne dobe za odrasle osebeke ženskega spola v času od 1. 2. do 30. 6. in navaja, da je pretekla odločba št. 341-26/2020/12 z dne 12. 4. 2022 znatno pripomogla k zmanjšanju številčnosti populacije divjega prašiča, posledično so se zmanjšale tudi škode po tej vrsti divjadi.

Predvideni ukrepi so po navedbah ZGS že v preteklosti dali zelene rezultate. Povzročene škode po divjih prašičih so dosegle višek leta 2021, ko je bilo v dotičnih loviščih skupaj izplačanih za več kot 55.000 EUR odškodnin. Upravljalci lovišč so se na povečanje škod odzvali s povečanim odstrelom. V obdobju od leta 2020 do 2023 je bilo v loviščih, skladno s preteklimi dovoljenji za izredni poseg v populacijo divjega prašiča v času izven z uredbo določene lovne dobe, odstreljenih 87 svinj starosti 2+ let. Poudariti je potrebno, da je izredni poseg olajšal odstrel vseh ostalih starostnih kategorij obeh spolov, saj se upravljavcem ni bilo potrebno bati sankcij ob napačni uplenitvi (nenameren odstrel svinje 2+). ZGS domneva, da je ukrep tudi pripomogel k zmanjšanju obsega škod (slika 1).

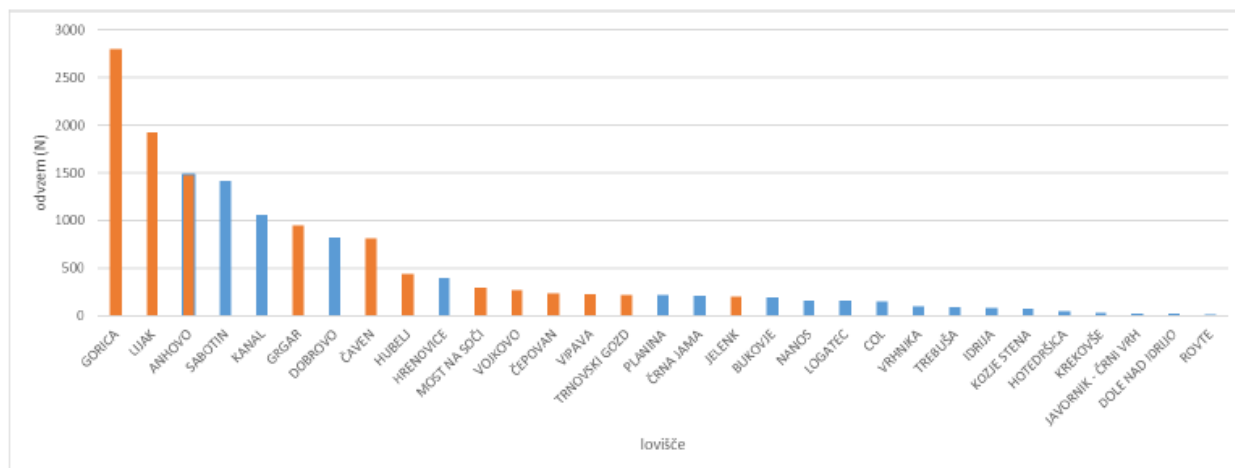
Slika 1: Odvzem divjih prašičev na območju izrednega posega in višina izplačanih odškodnin v preteklem desetletnem obdobju

Z namenom preprečevanja škode na kmetijskih površinah na območju Vipavske doline za območje izrednega posega ZGS predlaga lovišča, in sicer Gorica, Čaven, Lijak, Hubelj, Vojkovo, Vipava; poleg tega pa tudi lovišča, ki spadajo v ekološko enoto »osrednje območje divjega prašiča«, kakor ga predlaga dvoletni načrt za XII. ZVK LUO za leti 2023 in 2024, in sicer Most na Soči, Anhovo, Grgar, Lijak, Trnovski gozd; ter lovišči Kozje stena in Jelenk. Slednji sta se v preteklosti že soočali z izplačevanjem visokih odškodnin po divjem prašiču (preglednica 2). S tako zastavljenim območjem posega pa ZGS tudi zasleduje dodatne smernice dvoletnega območnega načrta, da se poveča intenziteta odvzema v loviščih ob reki Vipavi.

Preglednica 1: Izplačane odškodnine v obdobju 2014-2023

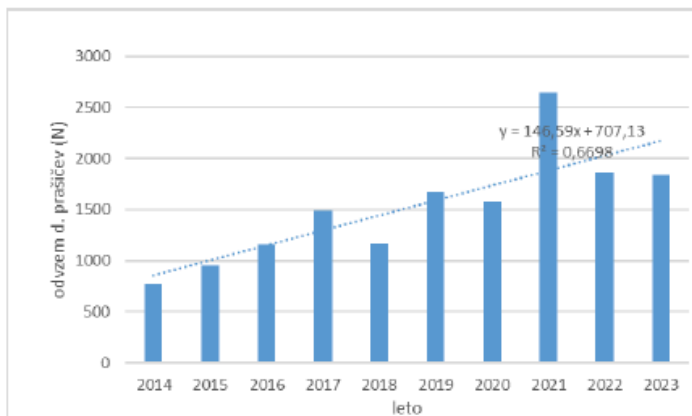
lovišče	leto										Skupna vsota
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	
ANHOVO	1295	3344		1845	1652,5	663	370	1891,6	580		11641,3
ČAVEN	2150	1165	5145	7100	800	2.035	2960	5140	2240	1560	30295
ČEPOVAN	2057,81	680,7	1181,72	2049,09	1863,6	4.749	8596,42	4792,5	4185,5	2686,3	32843,06
GORICA	2692,91	6045,55	11570,8	13776,15	4708,7	6.727	9189,85	22721,62	11794,55	14879,48	104106,71
GRGAR	310	1532,52	1292,39	1345,49	3107,15	6.198	4875,81	4131,47	2077,5	2186,86	27057,34
HUBELJ	105	369,43	2231	1594	20	3.515	255	4095	1325	400	13909,43
JELENK	0	0	277,81	2371,91	647,79	1.922	664	1261,1	28,5	30	7203,49
KOZJE STENA	367,5	40	265	1505	370	1.410	910	2350	380	335	7932,5
LJAK	3281,75	8765,15	6140,27	12299,96	10	0	0	6158,34	758	3871,48	41284,95
MOST NA SOČI	631	1478,66	1385,1	1155,8	183,4	1891,1	2004,6	1543,8	1710,4	553,86	12537,72
TRNOVSKI GOZD	25	25	170	1456	272	280			772,22	188	3188,22
VIPAVA	368		0			50		490			908
VOJKOVO	122	344			175	355	160	456	240	295	2147
Skupna vsota	13405,97	23790,01	29659,09	46498,4	13810,14	29796,35	29985,68	55031,43	26091,67	26985,98	295054,72

V desetletnem obdobju je bilo po navedbah ZGS na predlaganem območju, ki obsega 40 % površine ZVK LUO, uplenjenih 66% vseh divjih prašičev v ZVK LUO (slika 2).

Slika 2: Odvzem divjih prašičev v desetletnem obdobju, lovišča predlaganega izrednega posega so označena z oranžno

Ker je številčnost populacije divjega prašiča odvisna od različnih dejavnikov (obrodi, klimatske razmere,...), je po navedbah ZGS izredno nepredvidljiva. V desetletnem obdobju odvzem narašča z izrazitim trendom $R^2=0,6698$ (slika 3), zaradi česar ZGS sklepa, da (dolgoročno) narašča tudi številčnost v naravi. Predlagan ukrep bo po mnenju ZGS prispeval k zaviranju rasti oz. upadanju populacije divjega prašiča in torej tudi preko tega vzvoda k zmanjšanju obsega škod v kmetijstvu.

Slika 3: Naraščanje odvzema divjega prašiča v ZVK LUO v desetletnem obdobju

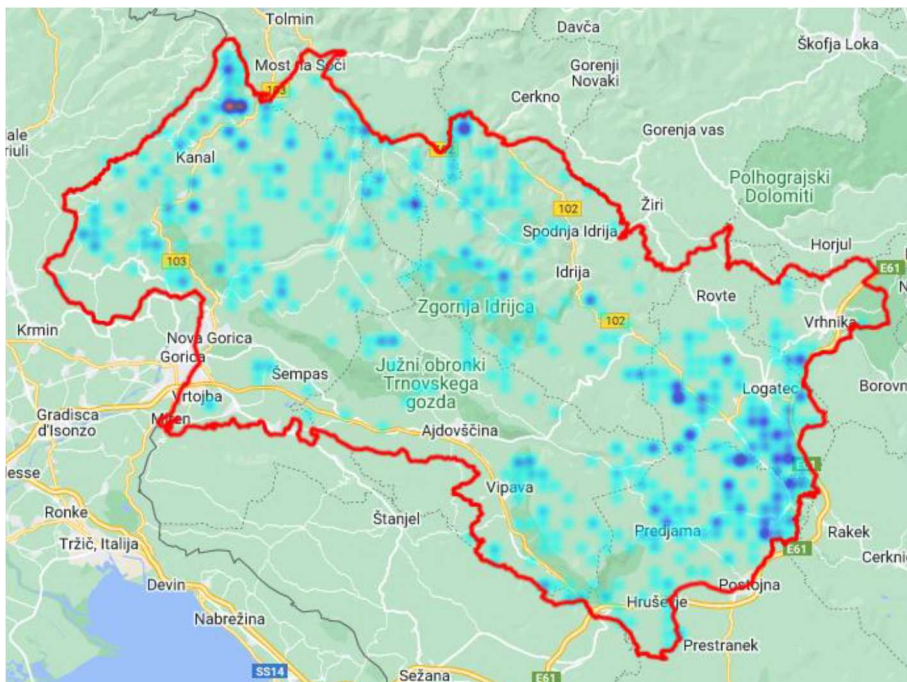
Zaradi zgoraj navedenega ZGS meni, da je predlagani izredni poseg v populacijo divjih prašičev skladen z 42. členom ZDLov, in sicer z namenom preprečitve resne škode na kmetijskih kulturah.

Dne 31. 1. 2024 je MKGP prejelo še strokovno mnenje ZGS za izredni poseg v populacijo navadnega jelena št. 3410-2/2024/3 z dne 15. 1. 2024. V mnenju ZGS za izredni poseg v populacijo navadnega jelena predlaga sledeče:

- Loviščem v ZVK LUO naj se dovoli izredni poseg v populacijo navadnega jelena – podaljšanje lovne dobe za osebke obeh spolov v prvem in drugem življenjskem letu, skladno z 42. členom ZDLov.
- Teleta obeh spolov naj se lovijo v času od 1. 2. 2024 do vključno 31. 3. 2024, lanščaki in junice pa naj se lovijo v času od 1. 2. 2024 do vključno 30. 6. 2024.
- Do sprejema letnih načrtov lovišč se dovoli odstrel jelenjadi v višini 70 % načrtovanega odvzema za preteklo leto. Po sprejemu letnih načrtov lovišč za tekoče leto, se odvzem izvaja skladno z veljavnimi načrti.
- Izredni poseg naj se vrši prvenstveno na tistih območjih lovišč, kjer prihaja do večjih škod na kmetijskih kulturah in gozdu. V gozdu naj se vrši odstrel na območjih, kjer se jelenjad zadržuje in povzroča škodo zaradi lupljenja in v pomlajenih sestojih (oz. njihovi bližini).
- Odstrel jelenjadi izven lovne dobe naj vršijo vsi člani lovišč koncesionarjev z veljavno lovsko izkaznico.
- V času izvajanja izrednega posega naj bo dovoljen le individualni lov jelenjadi na čakanje ali zalaz, pogoni in pritiski so prepovedani.

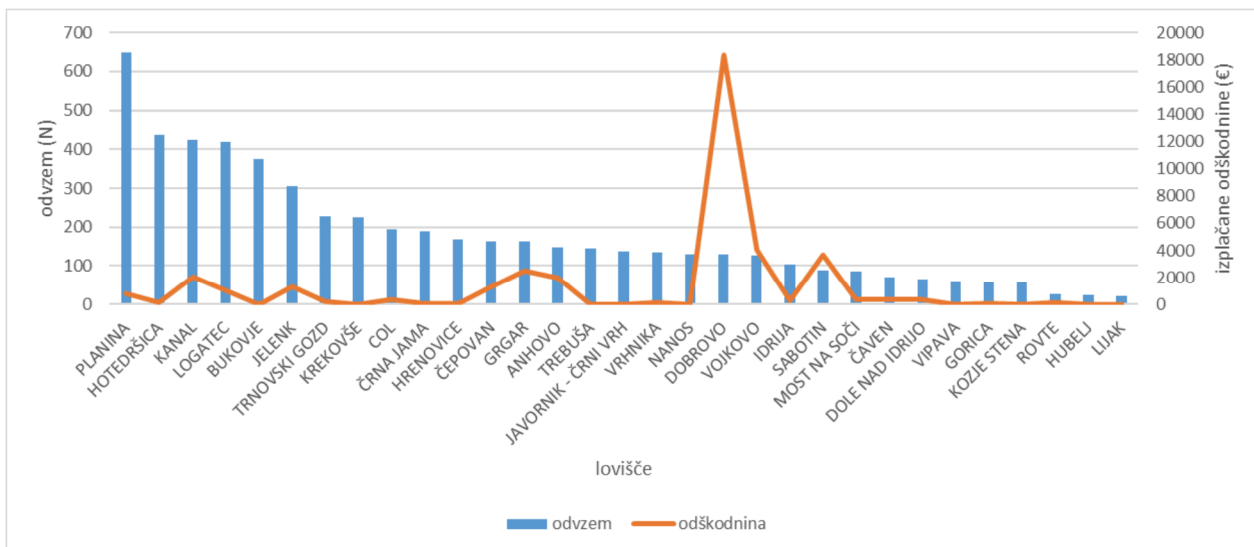
V obrazložitvi ZGS navaja, so dne 4. 1. 2024 od MKGP prejeli poziv za strokovno mnenje glede izrednega posega v populacijo navadnega jelena na območju lovišč ZVK LUO, ki mu je bila priložena vloga vlagatelja. V vlogi vlagatelj navaja, da se v zadnjem obdobju srečujejo z izrazitim povečanjem škodnih primerov na travinju in v gozdovih. Dodaja, da pretekli načrt odvzema ni bil v celoti realiziran in prav v podaljšanju lovne dobe vidi priložnost za večji odstrel jelenjadi.

Populacija jelenjadi je po podatkih ZGS najgostejša v vzhodnem delu ZVK LUO, v loviščih Hotedršica, Logatec, Vrhnika, Bukovje, Col, Hrenovice, Planina in Črna jama, kjer izvršijo kar 46 % celotnega odvzema v ZVK LUO. V zahodnem delu ZVK LUO so gostote manjše (slika 4).

Slika 4: Prostorska razporeditev jelenjadi v ZVK LUO v letu 2023

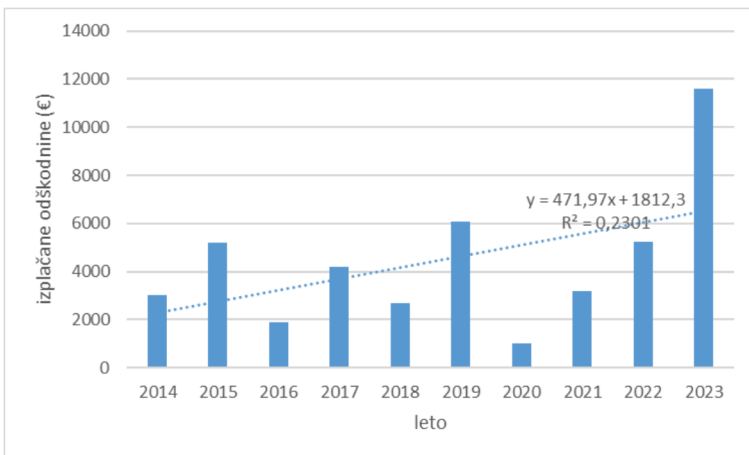
Čprav se pretežni del odvzema vrši v vzhodnem delu ZVK LUO, se največ škodnih dogodkov zabeleži v loviščih osrednjega območja: Bukovje, Čepovan, Grgar, Kanal in Jelenk, ter Sabotinu, Dobrovem in Vojkovem, ki spadajo v ekološko enoto neželene prisotnosti jelenjadi (slika 5). Slednja se nahajajo na območjih z razmeroma velikim deležem kmetijskih površin.

Slika 5: Izplačane odškodnine in odvzem za preteklo desetletno obdobje

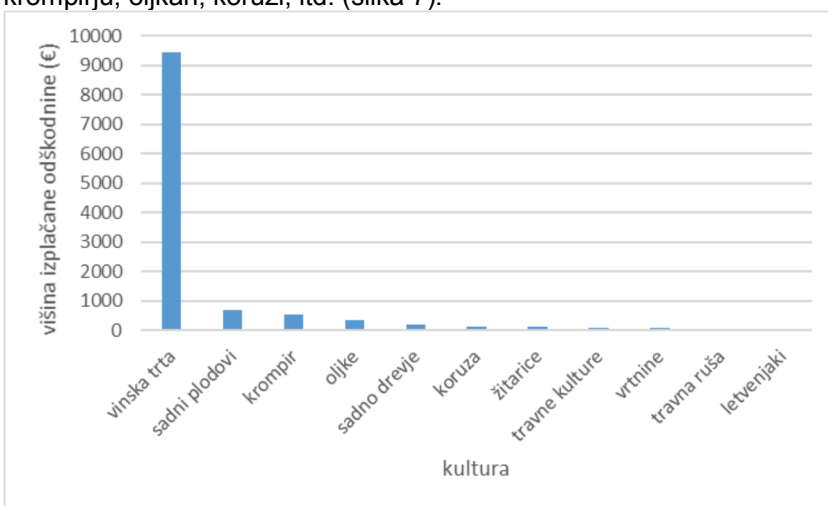
Trend škod v desetletnem obdobju po navedbah ZGS ni močno izražen, z viški leta 2015, 2019, 2022 in izrazitim viškom leta 2023, ko je bila izplačana škoda v višini 11.581,90 EUR (slika 6).

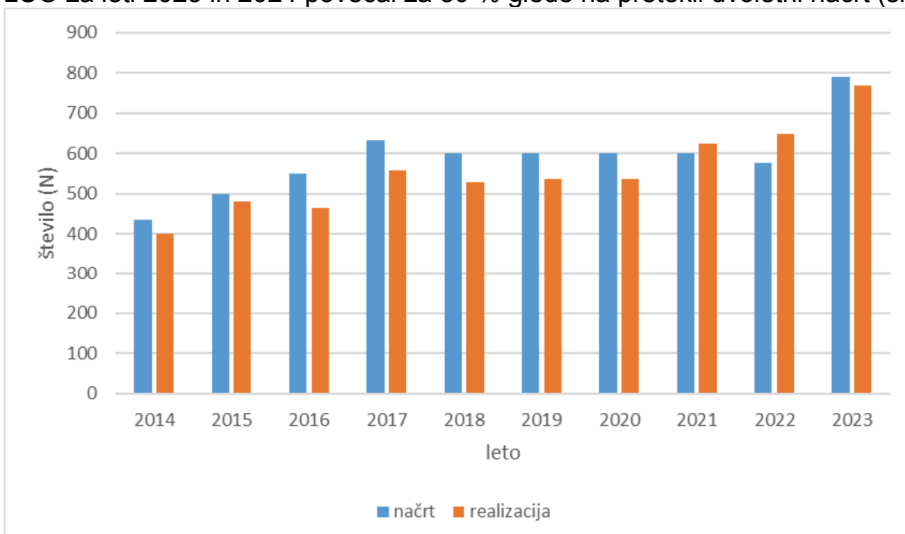
Slika 6: Višina izplačanih odškodnin v preteklem desetletnem obdobju

V letu 2023 je jelenjad največ škode povzročila na vinski trti, v loviščih neželene prisotnosti jelenjadi (izplačanih je bilo kar 9.435,00 EUR odškodnin), sledi škoda na sadnih plodovih, krompirju, oljkah, koruzi, itd. (slika 7).

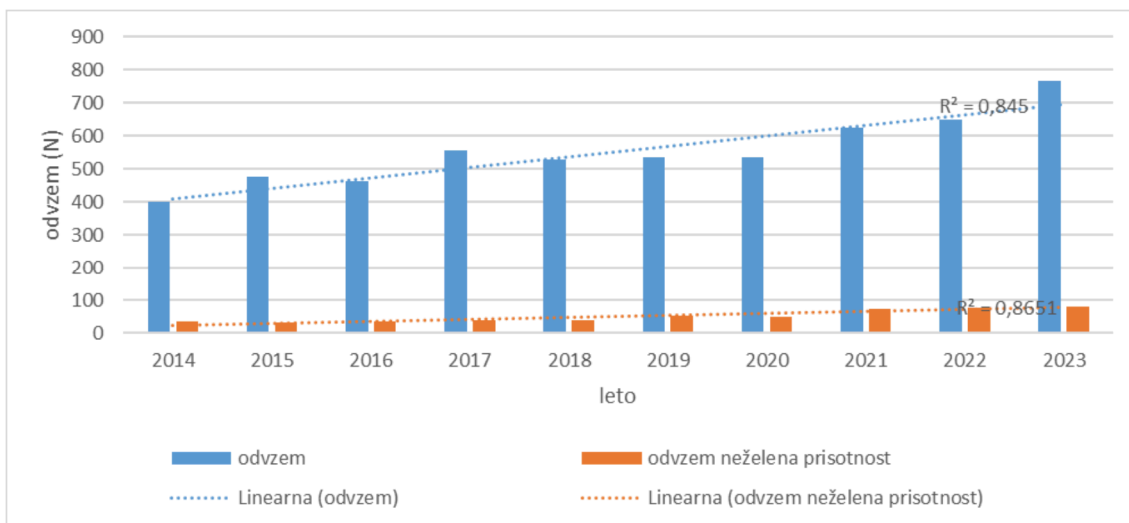
Slika 7: Višina izplačanih odškodnin po različnih kulturah v letu 2023

V LUO je po navedbah ZGS zaznan tudi negativen vpliv jelenjadi na gozd, zlasti na pomlajevanje. Prav zaradi povečanega vpliva rastlinojedov na gozdove se je načrt odvzema jelenjadi v ZVK LUO za leti 2023 in 2024 povečal za 30 % glede na pretekli dvoletni načrt (slika 8).

Slika 8: Načrtovan odzem jelenjadi in njegova realizacija

Odvzem jelenjadi v ZVK LUO po podatkih ZGS narašča z izrazitim trendom, iz česar sklepajo, da dolgoročno narašča tudi njena številčnost v naravi. Hitro narašča tudi odvzem jelenjadi v intenzivni kmetijski krajini, kjer jelenjad ni zaželena (slika 9).

Slika 9: Naraščanje odvzema jelenjadi v desetletnem obdobju, za celotni LUO in na območju, kjer jelenjad ni zaželena

Z namenom preprečevanja škod na kmetijskih površinah na območju Vipavske doline in Goriških Brd ter zaradi preprečevanja poškodb v gozdovih ZGS za območje izrednega posega predlaga celotno lovsko upravljavsko območje. Predvidevajo, da bo s tako zastavljenim območjem izrednega posega lažje uresničiti prilagojeni cilj iz dvoletnega območnega načrta – zmanjšati številčnost v predelih, kjer jelenjad povzroča znatne škode (tudi preko uravnavanja številčnosti v osrednjih območjih, od koder se jelenjad širi v obrobno kmetijsko krajino). Zaradi navedenega ZGS meni, da je izredni poseg v populacijo navadnega jelena glede podaljšanja lovne dobe na teleta in enoletne osebe obeh spolov v smislu 42. člena ZDLov upravičen zaradi preprečitve resne škode na kmetijskih kulturah.

Uredba določa lovno dobo za divjega prašiča, in sicer za svinjo od 1. julija do 31. januarja, medtem ko se merjasec, ozimci in lanščaki obeh spolov lahko lovijo vse leto. Za navadnega jelena pa uredba določa naslednjo lovno dobo: jelen: od 16. avgusta do 31. decembra; košuta: od 1. septembra do 31. decembra; teleta obeh spolov: od 1. septembra do 31. januarja; ter junica in lanščak: od 1. julija do 31. januarja.

V prvem odstavku 42. člena ZDLov je določeno, da se izredni poseg v populacije divjadi izvede v naslednjih primerih:

- da se prepreči resna škoda zlasti na posevkih, živini, gozdovih, ribištvu in vodi ter drugih vrstah premoženja;
- zaradi zdravja ljudi in javne varnosti ali zaradi drugih nujnih razlogov prevladovanja javnih koristi, ki je lahko tudi socialne ali gospodarske narave in zaradi koristnih posledic bistvenega pomena za okolje;
- zaradi raziskovanj in izobraževanj zaradi doseljavanja in ponovnega naseljevanja teh vrst.

V drugem odstavku istega člena je določeno, da minister dovoli poseg v populacije iz prejšnjega odstavka in določi pogoje in način poseganja.

MKGP ugotavlja, da je iz vlog in strokovnega mnenja ZGS razvidno dejansko stanje glede populacije divjega prašiča in navadnega jelena v loviščih ZVK LUO in sicer, da številčnost divjega prašiča in navadnega jelena v loviščih narašča, da na kmetijskih površinah nastajajo škode, ki se iz leta v leto povečujejo in da je potrebno zmanjšati populaciji predvsem na predelih, kjer prihaja do škod po teh vrstah.

MKGP je zaradi zgoraj naštetih razlogov ugotovilo, da je na podlagi prve in druge alineje prvega odstavka 42. člena ZDLov izredni poseg v populacijo divjega prašiča in navadnega jelena izven predpisane lovne dobe dovoljen predvsem zaradi preprečevanja nastajanja škode, ter zaradi lažjega doseganja ciljev, zapisanih v dvoletnem načrtu za ZVK LUO (preprečevanje naraščanja oz. zmanjšanje številčnosti ter prostorskega širjenja divjadi) in je odločilo tako, kot je navedeno od 1. do 5. točke izreka te odločbe. Predlogu za lov jelenjadi ponoči se vlagateljici ne ugodi zaradi možnosti, da se vznemirjanje jelenjadi dodatno poveča, s tem pa bi se povečal tudi vpliv na okolje s strani jelenjadi v smislu povečanje škod na območjih, kjer bi se jelenjad zaradi dodatnega vznemirjenja zadrževanja.

V skladu s prvim odstavkom 118. člena Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06 - uradno prečiščeno besedilo, 105/06 - ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10, 82/13, 175/20 - ZIUOPDVE in 3/22 - ZDeb), je bilo ugotovljeno, da v postopku izdaje te odločbe stroški niso nastali, zato je odločeno tako, kot izhaja iz 6. točke izreka te odločbe.

Na podlagi 1. točke 28. člena Zakona o upravnih taksah (Uradni list RS, št. 106/10 - uradno prečiščeno besedilo, 14/15 - ZUUJFO, 84/15 - ZZelP-J, 32/16, 30/18 - ZKZaš in 189/20 - ZFRO) se taksa v tem postopku ne plača.

POUK O PRAVNEM SREDSTVU: Zoper to odločbo ni pritožbe v upravnem postopku, dopustno pa je sprožiti upravni spor s tožbo pri Upravnem sodišču Republike Slovenije v Ljubljani, v roku 30 dni po prejemu te odločbe. Tožbi je poleg odločbe, ki se izpodbija, v izvorniku, prepisu ali kopiji, potrebno priložiti tudi po en prepis ali kopijo tožbe in prilog za toženca, če je kdo prizadet z upravnim aktom, pa tudi zanj. Tožba se vloži neposredno pisno ali se pošlje po pošti navedenemu sodišču. Tožena stranka je Republika Slovenija, ki jo zastopa Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Postopek vodil:
Gregor Černač
svetovalec III

Mateja Čalušič
ministrica

Vročiti:

- OZUL Zahodno visoko kraškega LUO, Slovenska cesta 13, p.p. 20, 5281 Spodnja Idrija – vročitev ZUP

V vednost:

- Inšpektorat Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo irskgh.mkgp@gov.si – po e-pošti
- Zavod za gozdove Slovenije, zgs.tajnistvo@zgs.si – po e-pošti
- Lovska zveza Slovenije, lzs@lovska-zveza.si – po e-pošti
- Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, kgzs@kgzs.si – po e-pošti